

Aan Minister
Van Afdeling Zeevaart DGLM

nota

Kamerbrief klimaatbeleid voor de zeevaart

TER BESLISSING

Datum

17 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/267590

Opgesteld door

Afdeling Zeevaart - DGLM

Beslistermijn

25 november 2022

Bijlage(n)

1

Aanleiding

In november 2021 is de toezegging gedaan om de Kamer jaarlijks te informeren over de voortgang van het klimaatbeleid in de zeevaart. In dezelfde brief is ook de ambitie van het kabinet m.b.t. de klimaattransitie in de zeevaart vermeld¹. De voorliggende brief bevat de toegezegde jaarlijkse voortgangsrapportage. In deze brief wordt daarnaast invulling gegeven aan meerdere toezeggingen (zie Bijlage 1), en er wordt een verdiepend onderzoek aan de Kamer aangeboden.

Geadviseerd besluit

Wij adviseren u akkoord te gaan met bijgaande brief en publicatie van het bijgevoegde onderzoek van CE Delft, en deze vóór het CD van 8 december 2022 aan de Kamer te doen sturen.

Kernpunten

- De brief benoemt de doelstellingen die in de vorige brief aan de Tweede Kamer zijn aangekondigd: Het kabinet wil toewerken naar een klimaatneutrale zeevaart in 2050 en wil internationaal tot de koplopers behoren om de verduurzamingsopgave in de zeevaart te realiseren.
- De kabinetsinzet langs drie sporen uit de vorige brief wordt herhaald: 1) de transitie naar duurzame energiedragers, 2) het stimuleren van investeringen in innovatie en ontwikkeling en 3) marktgerichte maatregelen.
- Vervolgens wordt de Kamer geïnformeerd over de ontwikkelingen op Europees (EU), mondiaal (IMO) en nationaal niveau. Gezien het internationale karakter van de zeevaart zijn de afspraken in EU en IMO het meest bepalend, en bouwt de nationale inzet daarop voort.
- De update rond de Fit-For-55 voorstellen gaat in op EU ETS, FuelEU Maritime, AFIR en RED III. Alle onderdelen zijn beland in de triloof fase. Het kabinet is tevreden met de voortgang van de onderhandelingen op alle onderdelen. Bijlage 2 bij deze nota geeft aan op welke punten Nederland inzet op verhoging van de ambitie.
- Als bijlage bij deze brief wordt een studie van CE Delft naar de impact van de Fit-For-55 voorstellen meegestuurd. Dit onderzoek betrof een toezegging n.a.v. een eerder onderzoek van CE Delft. De studie onderzoekt in hoeverre de Fit-For-55 voorstellen de zeevaart toerusten om de ambitie van

¹ Kamerstuk 32 813, nr. 934

klimaatneutraliteit in 2050 te kunnen behalen. Geconcludeerd wordt dat de architectuur van het pakket geschikt is om een klimaatneutrale zeevaart te realiseren in 2050, maar dat de maatregelen tot 2030 onvoldoende stimulans bieden om de transitie al in dit decennium in gang te zetten. De studie doet voorstellen om deze stimulans te versterken. U vermeldt deze bevindingen mee te zullen nemen in de Europese en nationale inzet.

- De update rond de IMO onderhandelingen gaat in op de herziening van de broeikasgas reductiestrategie en de bijbehorende middellange termijn maatregelen. Hierbij wordt de werkwijze van een Europees gecoördineerde inzet genoemd. Over de inzet van Nederland bent u separaat geïnformeerd.
- De update rond de nationale inzet gaat in op de Routekaart Verduurzaming Zeevaart, de Roadmap Brandstoftransitie en het Maritiem Masterplan.
  - De Routekaart Verduurzaming Zeevaart moet inzichtelijk maken hoe de maritieme sector in Nederland invulling wil geven aan o.a. de fit-for-55 voorstellen, en hoe de inzet vanuit sector en overheid elkaar maximaal kunnen versterken.
  - De Roadmap Brandstoftransitie moet inzichtelijk maken hoe de brandstoftransitie naar een emissieloze zeevaart eruit zou kunnen zien. Op basis van beschikbare kennis en de huidige marktontwikkelingen schetst de Roadmap de meest plausibele transitiepaden richting 2050 voor verschillende scheepstypen, inclusief bijbehorende kansen, knelpunten en oplossingsrichtingen.
  - M.b.t. het Maritiem Masterplan wordt vermeld dat er met de sector wordt gewerkt aan een verbeterde aanvraag voor het Nationaal Groeifonds.
- Tot slot wordt in de brief toegezegd dat er met EZK wordt verkend hoe de zeevaart onderdeel kan zijn van het nationaal klimaatbeleid.

Toelichting

- Op 4 november bent u middels een speeddate geïnformeerd over de bredere inzet op verduurzaming van de scheepvaart (naast zeevaart ook binnenvaart en havens). Op uw verzoek volgt hierover nog een uitgebreider gesprek. Grootste uitdaging is de financieringsopgave. Naar verwachting zal het internationale instrumentarium (normeren en beprijzen) vanaf 2030 voldoende stimulans bieden om de transitie te kunnen dragen. Om klimaatneutraliteit in 2050 te kunnen realiseren zijn er echter al in dit decennium aanvullende investeringsimpulsen nodig.
- Het begrip 'klimaatneutraliteit' is ook in de brief van vorig jaar gebruikt. Sectorpartijen hebben zich achter de ambitie van een klimaatneutrale zeevaart in 2050 geschaard. EZK verstaat onder 'klimaatneutraliteit' een 'netto nul' aanpak: dit betekent dat er nog rest emissies kunnen zijn die (bijvoorbeeld buiten de eigen sector) gecompenseerd worden, zoals dat ook gebeurt binnen het Europees emissiehandelsstelsel. Voor een wereldwijde definitie van klimaatneutraal voor de zeevaart (waar binnen IMO over gesproken wordt) zien we dit als onwenselijk, omdat offsetting buiten de eigen keten oncontroleerbaar is. Daarom is de inzet gericht op nul emissies gerekend van de brandstof winning en productie tot en met het gebruik van de brandstof aan boord van het schip, de zogenaamde Well to Wake emissies. Samen met EZK werken we uit hoe we in de zeevaart invulling willen geven aan het begrip klimaatneutraliteit binnen de Nederlandse beleidscontext.

Datum

17 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/267590

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Maritieme Zaken

Afdeling Zeevaart

Aan

Minister

Bijlage(n)

1

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief klimaatbeleid voor de zeevaart	Betreft de conceptkamerbrief "klimaatbeleid voor de zeevaart".
2	Kamerbrief Bijlage 1	De kamerbrief bevat een verwijzing naar een onderzoek in opdracht van het ministerie. Bijlage 1 betreft het onderzoek "Fit-for-55 and 2030 milestones for maritime shipping", uitgevoerd door CE Delft.

Datum

17 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/267590

Opgesteld door Bestuurskern
Dir. Maritieme Zaken
Afdeling Zeevaart**Aan**

Minister

Bijlage(n)

1

Bijlage 1: Toezeggingen

U gaat in de brief in op de volgende toezeggingen:

ID	Toezegging	Vermelding in de brief	Status
14488	De minister zal mogelijkheden tot het volgen van EU klimaatregels voor bijmenging in niet EU zeehavens middels bilaterale verdragen met niet-EU landen nader verkennen bij de Europese commissie en komt er in een brief aan de Kamer op terug.	"De Commissie is van mening dat zij hiervoor competent is, maar vraagt zich af in hoeverre het voorziene probleem (een ongelijk speelveld waardoor schepen uitwijken naar niet-EU havens) zich zal voordoen. Nederland blijft de inzet hierop richting de Commissie bepleiten."	Voldaan
14246	De minister zal vervolgonderzoek te doen naar wat er nodig is voor klimaat-neutraliteit in de zeevaart in 2050 en wat daarvoor al in gang gezet moet zijn in 2030	Onderzoek wordt als bijlage met de brief meegestuurd. In de brief worden de bevindingen samengevat (pagina 4). Toegezegd wordt om de bevindingen van het onderzoek in de nationale en Europese inzet mee te nemen.	Voldaan w.b. de zeevaart, de toezegging vermeld ook de binnenvaart. Aan het binnenvaart gedeelte van de toezegging is nog niet voldaan.
14613	De minister zal de Kamer jaarlijks op de hoogte houden over de inzet van Nederland in de onderhandelingen in IMO, en de afspraken die in dit verband worden gemaakt	De brief gaat in op de Nederlandse onderhandelsinzet richting 2023 w.b. klimaat besprekingen in IMO. Toegezegd wordt om achteraf de gemaakte afspraken aan de Kamer toe te lichten. De brief	Voldaan w.b. informeren van de Kamer over de Nederlandse inzet richting klimaat afspraken in IMO.

		gaat niet in op overige onderwerpen waar in IMO afspraken over worden gemaakt (bijv. milieu en veiligheid).	
--	--	---	--

Datum

17 november 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/267590

Opgesteld door Bestuurskern
Dir. Maritieme Zaken
Afdeling Zeevaart**Aan**

Minister

Bijlage(n)

1

Bijlage 2: Onderhandelingsinzet Fit for 55 voorstellen zoals genoemd in de Kamerbrief

ETS	Nederland zet in op uitbreiding van het ETS zeevaart naar schepen vanaf 400 bruto tonnage.
FuelEU Maritime	Nederland pleit voor het ophogen van de (tussentijdse) reductiepercentages en zet in op uitbreiding naar schepen vanaf 400 bruto tonnage.
RED	Er wordt veel vrijheid geboden aan lidstaten in de richtlijn, waardoor de implementatie per lidstaat verschillend kan uitpakken. Daarom trekt u met de implementatie nadrukkelijk samen op met andere (relevante) buurlanden. Nederland steunt het Commissievoorstel, dat qua ambitieniveau tussen de posities van Raad en Parlement in ligt.